SAMEN BOUWEN

Coalitieakkoord 2022 - 2026

DGP

VVD Mook en Middelaar

PvdA Mook en Middelaar Lokaal Sociaal

Mook: 20 april 2022

Het Coalitieakkoord

Inleiding

Samen Bouwen is de titel van het Coalitieakkoord 2022-2026 van DGP, VVD en PvdA. Samen Bouwen aan een nog mooier Mook en Middelaar. Samen Bouwen om het vertrouwen van onze inwoners waar te maken.

Door enerzijds te kiezen voor een zo breed mogelijk draagvlak in de raad, moeten anderzijds partijen zich wel kunnen profileren. Daar past geen dichtgetimmerd coalitieakkoord bij. Ook het dualisme komt beter tot zijn recht indien er tijdens de komende raadsperiode keuzes gemaakt kunnen worden zonder dat de uitkomsten daarvan op voorhand vastliggen. Bovendien is het in de huidige omstandigheden in een periode waar de crises zich in een rap tempo lijken op te volgen, onmogelijk om gedetailleerde lange-termijnkeuzes te maken.

We hebben met z'n allen een moeilijke coronatijd achter de rug. Aan de rand van Europa ondergaat de democratie ernstige bedreigingen. De bevolking van Oekraïne brengt vele offers voor hun strijd voor vrijheid, onafhankelijkheid en democratie. Wij moeten hen helpen waar ook maar enigszins mogelijk is.

Tegelijkertijd staan onze economie en onze eigen financiën onder druk. De gevolgen van de oorlog in Oekraïne met de opgelegde sancties aan Rusland treffen ons ook. De inflatie is fors door de stijgende energieprijzen, schaarste aan grondstoffen en gestegen prijzen op de wereldmarkt. Dat merken we aan datgene wat wij dagelijks te besteden hebben.

De noodzaak om om te zien naar onze mede-inwoners die minder te besteden hebben dan de doorsnee burger is meer dan ooit aanwezig.

Een akkoord op hoofdlijnen

Het akkoord beschrijft de uitgangspunten voor een op te stellen beleidsprogramma, hierna te noemen Beleidsprogramma 22-26.

In 2021 is er in opdracht van de gemeenteraad een ZBB (Zero-Based-Budget) traject doorlopen. In dit traject werd de gehele financiële positie van de gemeente doorgelicht om beleidskeuzes te kunnen maken die zouden leiden tot minder structurele uitgaven voor de gemeente. Daarbij werd Mook en Middelaar vergeleken met een aantal andere (vergelijkbare) gemeenten. De uitkomst van dat traject leidde tot een conclusie van BMC (de opstellers van het document): "Een kale kip kun je niet plukken" Daarmee aangevend dat onze gemeente al op het minimum uitgavenniveau zit op het overgrote deel van de beleidsterreinen. Er zijn door het college toen wel voorstellen voor mogelijke bezuinigingen gedaan die uiteindelijk ook zouden kunnen leiden tot een verschraling van het voorzieningenniveau.

Aangezien, zoals dat voor bijna alle gemeenten geldt, er sprake is van een structureel tekort op onze inkomsten door achterblijvende financiering vanuit het Rijk, zal het in de komende jaren niet mogelijk zijn om nieuw beleid te ontwikkelen. Er is wel een herijking van het gemeentefonds in de maak, maar de invoering daarvan is nog ongewis. Deze herijking zou volgens de laatste berekeningen structureel gunstig uitpakken voor onze gemeente. Zeker is dat echter nog niet.

Het akkoord bevat nadrukkelijk geen nieuw beleid omdat daarvoor de middelen ontbreken. Wat de financiële bijdragen van het Rijk in de toekomst voor onze gemeente gaan betekenen is nog zeer onzeker. Het staande beleid wordt daarom in het op te stellen beleidsprogramma waar nodig geactualiseerd of mogelijk geschrapt.

Beleidsprogramma 22-26

Het nieuwe college zal op basis van het coalitieakkoord Samen Bouwen het Beleidsprogramma 22 – 26 opstellen dat samen met de Zomerraportage in juli 2022 aan de raad wordt aangeboden

Het Beleidsprogramma 22 – 26 beschrijft de onderwerpen, met een denkrichting, die in de komende vier jaar aan bod komen. Daar hoort ook een kostenplaatje bij. Het gaat hierbij nadrukkelijk om denkrichtingen die in de komende jaren moeten worden omgezet in beleid. Het Beleidsprogramma 22 - 26 wordt onderdeel van de Zomerraportage die door de raad wordt vastgesteld in op 14 juli 2022. Deze werkwijze levert tijdswinst op voor het opstellen van zowel de zomerrapportage als de begroting 2023 – 2026. Het nieuwe college is verantwoordelijk voor het opstellen van het Beleidsprogramma 22-26

Tot slot

De onderhandelaars van DGP, VVD en PvdA hebben in de afgelopen maand intensief samengewerkt aan de totstandkoming van het akkoord. Met een positieve grondhouding zijn de partijen het overleg ingegaan. De overleggen verliepen ondanks alle politieke tegenstellingen in een constructieve sfeer. Partijen zijn daarom blij met het resultaat dat nu voorligt en zijn vol vertrouwen dat de samenwerking in de komende jaren zijn vruchten zal afwerpen.

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Gemeentelijke Financiën	Meerjarig sluitende begroting	Structurele uitgaven moeten uit structurele middelen gedekt worden en niet door onttrekking uit de reserves gefinancierd worden. De belastingtarieven stijgen in deze periode met maximaal de inflatiecorrectie, om daarmee onze inwoners stabiliteit in de gemeentelijke lasten te geven.	
	Nieuw beleid alleen met dekking vanuit begroting.	Er kan alleen maar sprake zijn van nieuw beleid (waarvoor extra middelen nodig zijn) indien de begroting dit toelaat. Dit kan door oud beleid te schrappen, door herschikking van middelen binnen het programma of externe financiering (subsidies).	
	Financiële tekorten	Indien de rijksbijdragen vanuit het gemeentefonds ontoereikend blijven, zullen eerst die mogelijkheden vanuit het ZBB-traject benut worden die niet direct leiden tot verschraling van onze dienstverlening. Omdat verder interen op onze reserves geen optie is zullen slechts in het uiterste geval de overige mogelijkheden vanuit het ZBB-traject ingezet worden. Subsidies aan verenigingen e.d. worden vooralsnog ontzien, wel zal er kritisch naar de bestaande subsidies met betrekking tot noodzaak en wenselijkheid gekeken worden.	We zullen via onze politieke kanalen blijven ijveren voor meer budget voor onze gemeente.
	Bedrijfsvoering	We zitten in een tijd waar de arbeidsmarkt schaars is. Daarom moet voor de Zomerrapportage 2022 de personele knelpunten met oplossingsrichtingen in beeld gebracht zijn.	

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Sociaal Domein	Preventie ter bevordering gezondheid inwoners Preventie ter voorkoming van (extra) uitgaven op lange termijn	Vroegtijdige signalering en het inzetten van adequate maatregelen moeten leiden tot minder aanspraken op jeugdzorg en andere voorzieningen die bekostigd worden uit de algemene middelen. Armoede moet voorkomen worden, inwoners moeten zoveel mogelijk zelfstandig kunnen blijven participeren in de samenleving. Om grip op de situatie krijgen is het van belang grip te krijgen op de zorgvraag en de kosten. Voor jeugd en jongeren willen we een veilige omgeving waarin zij zich mogen ontwikkelen tot verstandige en zelfstandige burgers. Hiervoor zetten we in op ondersteuning jonge ouders (preventie en vroeg-signalering is beter voor het kind en brengt minder kosten met zich mee). Voor de jeugd stimuleren we de samenwerking tussen scholen, (jeugd)verenigingen, gemeente en hulpverleners. Wij zien het als een inspanningsverplichting dat: - alle inwoners mogen rekenen op ondersteuning tot minimaal het huidige niveau, daarbij ontvangen kinderen wat eigenlijk vanzelfsprekend is; - iedereen zichzelf een uitstapje kan permitteren; - iedereen waar nodig een beroep kan doen op de voedselbank, enzovoort.	
Wonen	Onze inwoners moeten kunnen blijven wonen in onze gemeente. Naast Molenhoek-Zuid moeten ook in de andere kernen potentiële locaties ontwikkeld worden.	Er moeten meer woningen gerealiseerd worden die financieel bereikbaar zijn voor alle doelgroepen van inwoners die op zoek zijn naar een huis. Het duurzamer (boven de BENG-norm [1])maken van nieuwbouwwoningen mag niet leiden tot een kostenverhoging waardoor er voor starters geen betaalbare woningen beschikbaar komen.	Wij gaan het huidige woonbeleid tegen het licht houden en aanscherpen, bijvoorbeeld door onderzoek naar zelfbewoningsplicht, waardoor meer woningen beschikbaar kunnen komen voor onze eigen inwoners

[1] BENG = Bijna EnergieNeutraal en Gasloos

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Mobiliteit	Duurzame oplossingen voor grote verkeers-vraagstukken.	Met het gereedkomen van de elektrificatie van het spoor, de aanleg van een fietsbruggetje in Molenhoek moet er een oplossing komen voor de overlast van de verkeersafwikkeling naar de A73 op de Heumensebaan, Ringbaan en Groesbeekseweg. Het in gang gezette participatietraject voor de Ecozone moet de bouwstenen leveren voor een gedragen oplossing. Waarbij de fracties de ruimte hebben hun eigen afwegingen te maken.	Er wordt uitvoering gegeven aan het mobiliteitsplan inclusief de verkeersproblematiek Heumensebaan, Ringbaan en Groesbeekseweg.
Regionale samenwerking	De noord-zuid discussie is geen issue voor onze gemeente en herindeling is niet aan de orde.	Er wordt samengewerkt met gemeentes en in regio's op onderwerpen die voor onze gemeente (inwoners en ondernemers) van belang zijn en meerwaarde hebben. Daartoe toont de gemeente zich een betrouwbare samenwerkingspartner op basis van halen en brengen. We moeten kritisch zijn op de onderwerpen waarop samengewerkt wordt. We werken niet samen omwille van het samenwerken, maar zijn wel loyaal aan en solidair met onze partners. We moeten ook kritisch zijn op het outsourcen van werk.	
Inwoner-participatie en dienstverlening	Inwoners tijdig betrekken bij veranderingen in hun leefomgeving **en open staan voor ideeën van inwoners en burgerinitiatieven.**	In de discussie rond inwonerparticipatie wordt ook vaak de inzet van deskundigheid vanuit de bevolking genoemd. Er zijn veel onderwerpen waarop dit heel goed mogelijk is. Bij het inzetten van deskundigheid vanuit de bevolking voor gemeentelijke vraagstukken moet kritisch bezien worden of er ook persoonlijke, mogelijk commerciële belangen een rol spelen. Belangenverstrengeling moet ook op dit punt voorkomen worden. Adviesorganen moeten onafhankelijk zijn en adviseren. Participatie vraagt ook om een ander denken bij ambtenaren en bestuurders. Bij het opstellen van een nieuw reglement van Orde van de Gemeenteraad zal uitdrukkelijk inwonerparticipatie worden ingebed. Goede communicatie is een wezenlijk onderdeel van inwonerparticipatie.	Inwonerparticipatie is geen doel maar een middel om de inwoners meer te betrekken bij de politiek en veranderingen in hun eigen leefomgeving. In de nieuwe omgevingswet is het betrekken van inwoners een nadrukkelijk issue. Het huidige beleid wordt kritisch bezien en na overleg met diverse belangengroeperingen bijgesteld.
Sport, jeugd en verenigingen		Binnen de gemeente zijn er ruime sportmogelijkheden. Dit is belangrijk voor de fysieke en sociale ontwikkeling. Met name voor onze jeugd willen we dit stimuleren en faciliteren. We ondersteunen waar mogelijk deze verenigingen.	

Onderwerp		Toelichting	Flankerend beleid/actie
Natuur en woonomgeving		De aandacht voor onze inwoners gaat hand in hand met aandacht voor de leefomgeving, natuur, milieu en duurzaamheid. Zorg voor de natuur, minder afval, alternatieve vormen van energieopwekking, energiebesparing, enzovoorts zijn uitingen daarvan. Duurzaam leven dient voor alle inwoners betaalbaar te zijn. We willen bewoners belonen en stimuleren voor het behoud van onze leefomgeving. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.	
Energie-transitie, klimaat en milieu		Maak voor de energietransitie een planning tot 2030 zodat jaarlijks de doelstellingen geëvalueerd kunnen worden. Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed zoveel als mogelijk voorzien van zonnepanelen.	
Toerisme en recreatie		Toerisme speelt een grote rol in de lokale economie. We willen het toerisme in onze gemeente bevorderen en kwalitatief op een hoger niveau brengen. We hebben het geluk van een mooie natuur die zich op velerlei wijzen manifesteert: bos, heide, struinpaden langs de Maas, weide en water. Bewoners en ondernemers hebben hierin een gemeenschappelijk belang. Dit krijgt bijvoorbeeld vorm in Proef Plasmolen. Gezamenlijk komen inwoners en ondernemers tot een breed gedragen resultaat met respect voor elkaars belangen. We moeten de meekoppelkansen die er zijn binnen de uitvoering/realisatie van de Lob van Gennep benutten.	
Kunst, cultuur en monumenten		In onze gemeente spelen kunst en cultuur een belangrijke rol. Er zijn veel organisaties die initiatieven tonen. Deze organisaties dragen bij aan de leefbaarheid. Wij ondersteunen waar mogelijk deze initiatieven.	Het staande kunst-, cultuur- en monumentenbeleid inclusief onze monumentenlijst zal worden geactualiseerd. Een monumentencommissie zal binnen de omgevingswet een plek krijgen.

Namens:

DGP

Ton Herings

VVD Mook en Middelaar

Cornelieke van den Bergh – Visser

PvdA Mook en Middelaar Lokaal Sociaal

Ton Broekmans

Mook, 20 april 2022